Ч. 242 Середа 9 падолиста (28 жовтня) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмѣ недѣль и гр. кат. свять) о 5½ годинѣ по полудни.

Редакція и Администрація улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма принимають ся лишь франкованї.

Рекламаціѣ неопечатанї вôльнї вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои".

Передплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои" и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Дальшй вѣсти про кризу

Є. Вел. Цѣсарь вернувъ вô второкъ рано о 5 год. зъ Будапешту до Вѣдня и ще передъ полуднемъ того самого дня принимавъ на авдіенціи кн. Альфреда Віндішґреца. Пôсля приватныхъ вѣстей, якй наспѣли зъ Вѣдня, принимавъ Є. Вел. Цѣсарь насамперѣдъ кн. Віндішґреца, а вôдтакъ ґр. Таффого. По полудни того самого дня конферувавъ кн. Віндішґрецъ зъ намѣстникомъ Галичины ґр. Баденімъ.

Fremdenblatt доносить: На конференціяхъ, якй вôдбувъ кн. Віндішґрецъ зъ всѣлякими виднѣйшими личностями политичными въ справѣ лісты міністеріяльнои, не настало ще нѣяке рѣшенє. Доси не лишь не появила ся нѣяка непредвиджена трудность, але противно треба зъ вдоволенємъ зазначити рѣшучій поступъ, о скôлько розходить ся о залагодженє справъ, стоячихъ на порядку дневнôмъ. Ліста кандидатôвъ на міністрôвъ буде могла бути ажь въ четверъ предложеною Є. Вел. Цѣсареви.

Супротивъ сеи вѣсти Fremdenblatt-у доносятъ приватно зъ Вѣдня, що криза потягне ся ще кôлька днѣвъ, позаякъ ліста новыхъ міністрôвъ стрѣчае на деякй трудности.

Зъ иншои стороны знову доносять: Єго Вел. Цѣсарь привявъ вô второкъ на окремôй авдіенціи насамперѣдъ кн. Віндішґреца, а вôдтакъ ґр. Таффого. Авдіенція ґр. Таффого у Монарха тревала двѣ годины. Що до проґрамы нового міністерства осягнено вже порозумѣнє; повнои лісты міністрôвъ однакожь ще не уложено. Здае ся лишь певнымъ, що кн. Віндішґрецъ обôйме президію, дръ Пленеръ фінансы, ґр. Фалькенгайнъ рôльництво, ґр. Вельзерсгаймъ міністерство краєвои обороны. Офиціяльне оголошенє принятя димісіѣ ґр. Таффого и повѣреня текъ новымъ міністрамъ наступить мабуть въ четверъ або въ суботу, а Рада державна збере ся на ново десь ажь около 20 с. м.

До Czas-у знову доносять зъ Вѣдня: Ліста міністрôвъ доси не зовсѣмъ уложена. Настали трудности що до обсады міністерства справъ внутрѣшныхъ и торговлѣ. Противъ Відмана пôднесла сумнѣвы партія консервативна. Клюбъ Гогенварта пôднѣсъ гадку удержаня ґр. Шенборна на посадѣ, але той ще не давъ остаточнои вôдповѣди. Настала такожь гадка утворения окремого міністерства комунікацій; однакожь то міністерство було бы лишь въ такôмъ случаю утворене, колибъ того вымагала политична конечнôсть. Що до проґрамы осягнено порозумѣнє. Загально думають, що до кôнця сего тыждня буде цѣла справа такожь формально залагоджена, а вôдтакъ наступить скликанє Рады державнои. Позаякъ большѣсть пословъ выѣхала зъ Вѣдня, то перше засѣданє вôдбуде ся ажь по 20 с. м. На тôмъ засѣданю представить кн. Віндішґрецъ Палатѣ новый кабінетъ и выголосить проґраму.

До тои самои ґазеты доносять дальше, що доси ще не рѣшило ся, хто зъ Полякôвъ мае вôйти до кабінету. Супротивъ кандидатуры Мадейского пôдносить такожь кандидатуру віцепрезидента галицкои Рады школьнои, Бобжиньского на міністра просвѣты. Такъ само не певно доси, чи Билиньскій не згодить ся остаточно на принятє теки торговлѣ або евентуально комунікацій на случай утвореня того міністерства. Доси лишь кандидатуру пос. Яворского на міністра для Галичины уважають всѣ часописи вѣденьскй за певну.

Зô всѣхъ вѣстей, якй доси наспѣли, видко, що заходы около утвореня нового кабінету не поступають такъ легко, якъ бы то здавало ся и що въ коаліційныхъ клюбахъ нема ще повнои згоды. Въ наслѣдокъ того ходять всѣлякй вѣсти. Розôйшлась вже була поголоска, що кн. Віндішґрецъ зрѣкъ ся місіѣ утвореня нового кабінету и що ґр. Таффе позôстане дальше. Дехто припускае, що теку справъ внутрѣшныхъ обôйме або намѣстникъ Галичины ґр. Баденї або Кільмансеґґъ. Межи иншими — якъ каже Czas — становить трудность выбôръ Полякôвъ, котрымъ мають бути повѣренї теки. До Dzien. Polsk-ого доносять, що именованє пос. Мадейского міністромъ просвѣты стрѣчае великй трудности якъ у консерватистôвъ такъ и у Полякôвъ. Розôйшлась такожь чутка, що колибъ Є. Ексц. ґр. Баденї обнявъ теку справъ внутрѣшныхъ, то на єго мѣсце бувъ бы покликаный на намѣстника Галичины ґр. Голуховскій, посолъ въ Букарештѣ. Однакожь все то лишь поголоски.

Загальнй зборы „Народнои Торговлѣ".

(Дальше).

Загальнй зборы „Народнои Торговлѣ" вôдбули ся — якъ вже було сказано — при дуже малôмъ числѣ членôвъ, бо зъ хвилею вôдкрытя засѣданя було всего лишь 40 членôвъ. Причиною сего була не байдужнôсть членôвъ для институціѣ, якъ бы то дехто мôгъ подумати, але то, що разъ зборы вызначено на недогôдну пору, передъ полуднемъ на 9 год., коли львôвскй Русины по найбôльшôй части

2)

Ґибральтаръ и Еръ-Ріфъ.

(Пôсля Е. Вартеґґа, Е. Веліого, Ґ. Рольфса и др.)

I.

Испаньско-марокканьска вôйна и можливй єѣ наслѣдки. — Испаньске и марокканьске побереже. — Въѣздъ до Ґибральтару. — Гора ґибральтарска. — Маґотъ. — Ґибральтаръ яко крѣпость. — Мѣсто Ґибральтаръ, єго история и житє въ нѣмъ. — Проливъ ґибральтарскій.

(Дальше).

Горе ворогови Анґліѣ, котрый бы въ военныхъ цѣляхъ противъ сеи державы хотѣвъ або изъ Середземного моря перебрати ся черезъ проливъ ґибральтарскій до Атлянтійского океану, або въ океану достати ся на Середземне море! Фльотѣ военнôй годѣ оминути крѣпость ґибральтарску, коли она буде держати ся близше побережа африканьского и коли єѣ не досягнуть кулѣ зъ пушокъ, що зрадливо выглядають зъ поза мурôвъ и зъ фортôвъ та редутôвъ крѣпости, то єѣ досягне фльота анґлійска, стояча пôдъ Ґибральтаромъ, котра мае до розпорядимости найбôльшй и найсильнѣйшй кораблѣ военнй.

Ґибральтарска крѣпость то найважнѣйша и найсильнѣйша позиція Анґліѣ на Середземнôмъ мори. Почавши вôдъ неутральнои лініѣ, що становить границю межи Испанією а анґлійскою крѣпостею ажь до „кôнчика Европы", повно тутъ на захôднôй и полудневôй сторонѣ всѣлякого рода укрѣпленъ. Де лишь яко-тако можна було выкористати скалистый теренъ горы, побудовано тутъ форты, кренельованй муры, редуты и валы та обсаджено ихъ далеконосными пушками. Лишь на всхôднôй части горы, котра вже зъ природы єсть неприступна, нема нѣякихъ укрѣпленъ. До недавна було тутъ не бôльше якъ 800 всѣлякого рода пушокъ, канонôвъ, моздѣрôвъ и гавбіцôвъ, а теперь певно єсть ихъ якихъ 2000, бо въ послѣдныхъ часахъ стала Анґлія сю позицію дуже укрѣпляти и задля того до нинѣ ще не вôльно нѣкому тыхъ укрѣпленъ оглядати; они приступнй лишь для анґлійскои залоги. Укрѣпленя тй мѣстять ся по части въ самыхъ скалахъ. Особливо цѣкавй суть тутъ высоко склепленй и широкй ґалеріѣ въ скалахъ, выкованй пôдчасъ испаньскои обологи въ рокахъ 1779 до 1781; ґалеріѣ тй идуть двома рядами одна понадъ другои, одна 180 а друга 244 метрôвъ высоко понадъ моремъ. Ґалеріѣ тй, обсадженй 100 пушками найбôльшого калібру, можуть змѣстити въ собѣ безпечно 5104 людей залоги. Крѣпость мае ще вôсѣмъ цістернъ, що можуть змѣстити въ собѣ 40.000 бочокъ воды, а котрыхъ не въ силѣ розбити нѣяка бомба. До того єсть тутъ ще и обильне жерело доброи воды до питя такъ, що на случай обологи нема обавы, щобы въ крѣпости наставъ бракъ воды. Нинѣ анґлійска залога забавляєсь лишь тымъ, що пускае на воду знаки, котрй мають означати неприятельскй кораблѣ та цѣляє до нихъ зъ горы пушками; кулѣ летять у воду та розбризкують нею широко и далеко доокола. Невинна та на око забава каже догадуватись, якъ великй жертвы забирала бы тутъ смерть, наколибъ изъ тои забавки сталась дѣйстна правда!

Само мѣсто Ґибральтаръ лежить на захôднôй сторонѣ горы розкинене по єѣ спадахъ. Коли дивити ся на мѣсто изъ моря, то оно представляєсь дуже живописно. Домы помальованй ясными красками стоять густо оденъ при другôмъ, якъ колибъ прилѣпленй до величезнои сѣрои скалы; мѣсцями тягнуть ся они амфітеатрально пôдъ гору а зъ помѣжь нихъ выглядають темно-зеленй циприсы та помаранчевй и цитриновй дерева. Доломъ, при самôмъ мори, окружають мѣсто величезнй подвôйнй муры зъ башнями и вежами, зъ котрыхъ зô всѣхъ сторонъ выглядають пушки, а на найвысшôй точцѣ мѣста пôднимае ся въ гору высокій и старый мурованый будынокъ, выставленый Маврами, бôльше якъ тысячу лѣтъ тому назадъ. Зъ того будынку зроблено нинѣ войскову вязницю. Улицѣ въ мѣстѣ суть вправдѣ вузкй и крôмъ двохъ подобаючй бôльше на кривй заулки, але зато суть добре брукованй и вечеромъ освѣтленй ґазомъ. Передъ мѣстомъ єсть великій паркъ т. зв. Алямеда, засадженый заграничными деревами, спроважеными зъ Явы, Индій и Цейльону; тутъ ростуть чудеснй дактилевй и саговй пальмы, величезнй кактусы и алоесы, аревкаріи та евкаліпты. Паркъ сей тягне ся попри ворота Ґи-

занятй, а вôдтакъ и то, що по Маркіяновôмъ торжествѣ много изъ позальвôвскихъ членôвъ були дуже утомлені и не могли въ пору явити ся. Зборы вôдкрывъ председатель управляючого свѣта о. Евг. Дудкевичь промовою, въ котрôй давъ поглядъ на цѣлу дѣяльнôсть „Народнои Торговлѣ“ вôдъ часу заснованя ажь до теперь. Бесѣду о. Дудкевича подамо пôзнѣйше дословно. Опôсля на внесене о. Дудкевича выбрано предсѣдателемъ зборôвъ дра Ом. Огоновского а его заступникомъ п. Корнила Устіяновича. На секретарѣвъ покликано пп. Гриневича и Гамоту.

По приступленю до порядку дневного увôльнено дра Федака на внесене п. Лавровского вôдъ читаня справозданя и вôдтакъ розпочалась дискусія надъ справозданемъ и біляносомъ, въ котрôй забрали голосъ насамперѣдъ пп. Кисѣль и Мончаловскій.

П. Кисѣль пытавъ, длячого не всѣхъ начальникôвъ рôвно ремунеровано за ихъ дѣяльнôсть? Сего дôзнавъ ся интерпелянтъ зъ окружника, якій розсылае совѣтъ управляючій до начальникôвъ філіяльныхъ. — Дръ Федакъ пояснивъ, що згаданй окружники суть справою внутрѣшною институцѣѣ; порушенй въ окружникахъ справы суть довѣрочнй и не надають ся до публичнои дискусѣѣ, впрочôмъ кождый начальникъ бувъ вôдповѣдно нагороджений за свою роботу. — Се поясненє дра Федака пôдперли ще пп. Волошиньскій и Бѣчай, а зборы ухвалили замкнути дискусію и надъ тою справою перейти до порядку дневного.

П. Мончаловскій хотѣвъ поясненя, чи не вплывае се шкôдливо на розвитокъ институціи, що сума удѣлôвъ зменшае ся? — Дръ Федакъ пояснивъ, що въ першихъ початкахъ приступали деякй Русины зъ удѣлами по кôлька тысячь, теперь же зъ кождымъ рокомъ число удѣлôвъ росте, хочь тй удѣлы не суть высокй. Капіталъ меншій, але членôвъ все бôльше. О недовѣрю не може бути й бесѣды, бо до щадницѣ вкладають ся капіталы що разъ бôльше. — По тыхъ интерпеляціяхъ приняли зборы справозданє до вѣдомости.

П. Врецьона именемъ комітету контрольного зложивъ справозданє о дѣяльности цѣлорôчнôй.

П. Мончаловскій пôднѣсъ зъ признанємъ, що кошты адміністраційнй въ порôвнаню зъ минувшими роками зменшили ся, але зъ другои стороны загальный зыскъ лишь незначно зôльшивъ ся. — Директоръ Ничай пояснивъ, що загальный зыскъ треба оцѣнювати не пôсля обороту касового, лишь пôсля обороту торговельного и длятого зыскъ 3.736 зр. 13 кр. не есть такъ малозначный.

Бôльше не забиравъ нѣхто голосу и зборы удѣлили абсолюторію совѣтови управляючому.

При доповняючихъ выборахъ до Совѣта управляючого, выбранй майже одноголосно: Осипъ Ганинчакъ, дръ Щастный Сельскій и о. Евг. Гузаръ.

Комітетъ контрольный выбрано той самый що й попередного року, а то пп.: Гр. Врецьону, Вас. Тисовского и Костя Паньковского.

Высоту марки презенційнои для Совѣта означено на 3 зр.

(Дальше буде.)

Переглядъ політичный.

Є. Вел. Цѣсарь принимавъ вчера на авдіенціи міністра справъ внутрѣшныхъ ґр. Кальнокого а кн. Віндішґрецъ конферувавъ по авдієнціи у Є. Вел. Цѣсаря зъ Намѣстникомъ Галичины ґр. Бадевімъ. Вôдтакъ принимавъ у себе Пленера и конферувавъ зъ нимъ черезъ двѣ годины а зъ членомъ Палаты панôвъ ґр. Францомъ Фалькенгайномъ цѣлу годину. — Пôсля Fremdenblatt-у ведуть ся пильно заходы надъ утворенємъ нового кабінету и надъ осягненємъ згоды у всѣхъ справахъ особистыхъ. Добре поинформованй круги сподѣвають ся закôнченя переговорôвъ вже въ найблизшôмъ часѣ.

Въ угорскôмъ кабінетѣ заносить ся на велику кризу въ наслѣдокъ предложень правительства въ справѣ цивільныхъ вѣнчань. Кажуть, що наколибъ до завтра не надôйшло цѣсарске потвердженє предложень правительства, то цѣле правительство подасть ся до димісіѣ.

Посломъ до Рады державнои зъ округа Сокаль-Жовкôвъ-Рава руска выбраный жовкôвскій староста п. Йосифъ Ляникевичь 385 голосами на 635 голосуючихъ. О. Николай Роздôльскій одержавъ 161 а проф. Анатоль Вахнянинъ 88 голосôвъ.

Царь и царица мають сими днями выѣхати на Кавказъ до свого сына Юрія, о котрого станѣ здоровля мали послѣдными часами наспѣти непокоячй вѣсти. — Міністеръ вôйны, Ванновскій, выѣхавъ до Монте Карльо, зъ вôдки поѣде ажь до Альґіру для поратованя здоровля.

Новинки.

Львовъ дня 8 падолиста.

— Вôдзначенє. Иванъ Закъ, експедіентъ почтовый у Львовѣ, дôставъ за свою вѣрну и гôдну похвалы службу срѣбный хрестъ заслуги зъ короною. — Є. Вел. Цѣсарь надавъ бурмістрови мѣста Ясла Альойзієви Мецґерови и бурмістрови мѣста Самбора д-ру Гнатови Будзиновскому хрестъ кавалерскій ордеру Францъ Иосифа.

— Про рôдню бл. п. Маркіяна Шашкевича були доси въ житеписяхъ Маркіяна подаванй такй вѣсти: „Маркіянъ мавъ чотирехъ братôвъ: Миколу, Антона, Осипа и Захара и двѣ сестры, Марію и Юлію. Зъ тыхъ братôвъ Антôнъ дослуживъ ся въ цѣсарскôмъ войску ранґи капітана при піонірахъ; Микола вмеръ коло року 1838, а Осипъ и Захаръ пропали десь безъ вѣсти.“ Учитель зъ Велдѣжа п. Василь Олекснюкъ бувъ ласкавъ прислати на нашй руки таке спростованє и доповненє сихъ вѣстей: Братъ Маркіяна Микола бувъ священикомъ въ Долинѣ перегиньского деканата черезъ 33 роки. Поѣхавши до Львова до институціѣ на Петрашку, калуского деканата, загорѣвъ въ готелю и вмеръ несподѣвано въ 1866 роцѣ. У Миколы були три сыны: два суть капітанами при войску, а оденъ єсть властителемъ реальности въ Долинѣ и секретаремъ у Велдѣжи. — Сынъ Антона есть майоромъ при войску. — Захаръ мавъ бути корабельнымъ капітаномъ; вôнъ поѣхавъ до Америки, звôдтамъ писавъ разъ до брата Миколы и ажь потôмъ уже вѣсть про него пропала. — А Осипъ справдѣ пропавъ безъ вѣсти.

— Для розваги. Зъ нагоды перевезеня мощей бл. Маркіяна Шашкевича отворено знову два спусты для публичнои жертволюбности. Выдано вôдозву до земляковъ, щобы складали ся на памятникъ и на стипендію имени М. Шашкевича. Гадка про поставленє памятника Маркіянови, теперь коли могила готова, заслугує на пôдперте; справдѣ мы мусимо старати ся якъ найскорше поставити вôдповѣдный памятникъ на могилѣ, котрои не можемо оставити такъ, якъ теперь єсть, значить: безъ памятника. Коли таке кажемо, то ще тымъ не сказали мы, що не треба намъ стіпендіѣ им. Маркіяна. А все жь таки радй бы мы звернути увагу нпн. земляковъ на ось що: якъ на наше розмѣрно невелике число населеня руского въ Галичинѣ, а головно за нашй незôд

бральтару въ полудневôмъ напрямѣ ажь пôдъ саму гору. Анґлійцѣ не жалували заходу и коштôвъ, щобы навѣть голй скалы украсити сими заграничными ростинами, ба, навѣть глубока и широка фоса коло валу есть ними засаджена. Ажь дивно стае, коли мѣжь сею буйною ростинностею теплыхъ краѣвъ побачить ся величезнй чорнй пушки. Зъ парку Алямеда иде попôдъ гору помѣжь всѣлякими укрѣпленями, касарнями, маґазинами, віллями та огородами бита дорога ажь на самъ „кôнчикъ Европы“.

Важнѣйшихъ публичныхъ будынкôвъ мае Ґібральтаръ мало; навѣть палата анґлійского ґубернатора есть незначнымъ будынкомъ, перероблєнымъ зъ католицкого монастиря. Найкрасша саля въ тôй палатѣ есть ѣдальня, украшена портретами и гербами всѣхъ ґубернаторôвъ, якй тутъ лишь були. До неи прилягае саля призначена на балѣ, а перероблена изъ одвои части монастирскои церкви. Въ Ґібральтарѣ було колись богато церковъ и монастирôвъ, але вôдъ коли тутъ запанували Анґлійцѣ, то забрали майже всѣ монастирѣ та церкви то на касарнѣ то на маґазины; осталась ще лишь одна католицка церковь Пречистои Дѣвы Маріѣ. Зъ другихъ публичныхъ будынкôвъ хиба ще найцѣкавѣйша бібліотека ґарнізонова, котра мѣстить въ собѣ 50.000 томôвъ, богато мапъ и плянôвъ та деякихъ дуже рѣдкихъ книжокъ.

Але цѣкавѣйше якъ будынки есть житє въ мѣстѣ. Тутъ жие побôчь себе на вузенькôмъ просторѣ при сподѣ горы якихъ десять тысячѣвъ Испанцѣвъ и вôсѣмъ тысячѣвъ Анґлійцѣвъ не мѣшаючись зъ собою — якъ справедливо замѣчае Вартеґґъ — мовь вода зъ оливою въ однôй склянцѣ; але Анґлійцѣ плавають на верху. Хибно думавъ бы хтось, що Ґібральтаръ, то анґлійске мѣсто. Правда, що крѣпость есть анґлійска, але мѣсто позôстало испаньске, мимо того, що назвы улиць выписанй на таблицяхъ великими буквами по анґлійски и вôдъ испаньскихъ домôвъ вôдбивають такъ само, якъ анґлійскій унїформъ вояковъ вôдъ ношѣ первѣстного населеня испаньского. Крôмъ того можна тутъ стрѣтити богато всѣлякихъ Европейцѣвъ, Азіятôвъ и Африканôвъ, а декотрй улицѣ нагадують таки дуже живо Танґеръ або Тунісъ, бо тутъ порозсѣдають ся маврійскй торговельники и розложать свôй богатый крамъ орієнтальныхъ ковровъ, зброѣ та всѣлякои иншои знадобы. Найбôльше можна тутъ побачити Марокканцѣвъ въ ихъ живописныхъ строяхъ; они волочать ся улицями и продають овочѣ та дульчесъ (солодощѣ).

Рôзниця межи Испанцями а Анґлійцями въ Ґібральтарѣ есть такъ велика, що они мабуть нѣколи не змѣшають ся зъ собою. Та лишь дивна рѣчь, що та рôзниця есть тамъ найменша, де бы еѣ можна найбôльше сподѣвати ся — на поли політичнôмъ. Хтось бы думавъ, що Испанець въ Ґібральтарѣ готовъ Анґлійця таки въ куснѣ роздерти або его живцемъ зъѣсти; дежь тамъ, въ цѣлôй Испаніи нема може мирнѣйшихъ жителѣвъ якъ ґібральтарскй. Анґлійска управа есть дуже лагôдна, податки малй, мыто вôдъ привоженыхъ товарôвъ майже нѣяке, а длятого и все въ мѣстѣ есть дуже дешеве. Колибъ хто спытавъ Испанцѣвъ въ Ґібральтарѣ, чи они волять належати до Испаніѣ, чи до Анґліѣ, то може бути, що знайшлись бы такй, котрй зъ патріотизму сказали бы, що волять належати до Испаніѣ, але она пристали бы на то певно лишь зъ тяжкимъ серцемъ. Они мають тутъ все, чого хотять: испаньскй ґазеты, испаньскй грошѣ, свою мову, свои школы и церкви, навѣть свою торговлю. Лишь почта и телеґрафъ суть анґлійскй. Командантъ крѣпости есть заразомъ и ґубернаторомъ кольоніѣ; вôнъ выдае свои розпорядженя по анґлійски и друкуе ихъ въ анґлійскôй часописи, але майже нѣколи не буває, щобы Испанцѣ бунтувались або противились тымъ розпорядженямъ. Межи Испанцями а Анґлійцями бувають рѣдко бôйки, а высшй круги обохъ народностей жиють зъ собою нанайлѣпше въ великôй згодѣ и дружбѣ, навѣдують однй другихъ а навѣть мають спôльнй товариства.

Въ мѣстѣ бувае звычайно великій рухъ. Та й не диво. Та анґлійска крѣпость, що сидить въ Испаніи, якъ муха на носѣ, есть входомъ до Середземного моря, воротами до цѣлого Всходу; тутъ сходять ся два великй моря и двѣ великй сушѣ. Войска анґлійскй, що идуть зъ рôдного краю до Индій або до Австраліѣ, лишають ся якійсь часъ въ Ґібральтарѣ, а такъ само перебувають тутъ анґлійскй урядники, кольонисты, купцѣ та азійскй вельможѣ, закимъ доѣдуть до Анґліѣ. Сюды переходить такожь вся торговля атлянтійскихъ державъ зъ далекимъ Всходомъ. Мѣсто есть длятого дуже торговельне, а позаякъ тутъ все дешевше якъ въ Испаніи, то й процвитае тутъ пачкарство на великй розмѣры. Иншими роками пристае въ Ґібральтарѣ и по 10.000 кораблѣвъ, а позаякъ тутъ есть головна стація,

радий маєткової вôдносины, поставили мы собѣ вже досить трудныхъ задачь: хочемо выбудовати рускій театръ, дôмъ для „Просвѣты“, для „Зорѣ“, десь и „Сокола“ въ ґімнастичною салею мусимо примѣстити; крôмъ того зачали мы складати складки на стипендію им. Шевченка и на величавый памятникъ для него. У зарядѣ „Просвѣты“ находять ся ще й иншй ровночатй фонды, котрй такъ довго будуть лише на папери мати вагу, доки мы Русины не доповнимо ихъ такъ, щобы въ нихъ була дѣйстна користь. Нѣхто-жь ихъ не доповнить, тôлько мы Галичане. Не перечимо, що всѣ тй фонды заснованй въ щирымъ бажанємъ добра и славы народу, та що не тôлько они, але и богато иншихъ фондôвъ придало бы ся ще намъ, але нехай же одушевлене наше, нашй гуманнй чувства, опирають ся на якôйсь практичнôй пôдставѣ. Чи мы зложимо тôлько фондôвъ и коли мы зложимо ихъ, если що разъ новй повстають? Отъ до стипендійного фонду им. Шевченка не богато вже треба бы доложити и можна бы вже удѣлювати стипендію, а мы позабули на сей фондъ, а зачали складати ся на памятникъ для Тараса. Куды намъ ще про пышнй и дуже дорогй памятники думати, если мы на щоденнй потребы народнй не маємо грошей? Треба бы собѣ се складане жертвъ якось подѣлити; перше заповнити давнѣйше заснованй фонды, и вôдтакъ уже про новй думати. А то засноуємо богато, а въ житє не введемо жадноѣ фундаціѣ. Єсть же мѣжь тыми фундаціями такй, що намъ бôльше и менше потрѣбнй; вôдповѣдно до того треба бы ихъ скорше або пôзнѣйше вводити въ житє. Не штука зачати щось, але штука скôнчити. Отсе кôлька слôвъ для розваги тыхъ, що складають складки и тыхъ, що завѣдують фондами.

— **Похоронъ Яна Матейка** вôдбувъ ся вчера незвычайно величаво. Якихъ 300 священикôвъ вело похоронный походъ, а вѣнцѣвъ на домовину великого покôйника прийшло звыше 500 и то зъ усѣхъ закуткôвъ Галичины, Конґресôвки, Познаньщины а також вôдъ многихъ людей и институцій чужихъ по за межами Польщѣ. — Заграннична праса згадує про великого артиста зъ почестію и ставить его справедливо яко першого сучасного историчного маляря — Покôйного стрѣтили вже за житя дуже численнй почести. Мавъ вôнъ кôльканацять ордерôвъ, бувъ именованый для почести доктором фільософіѣ на краковскôмъ университетѣ, бувъ членомъ института французского для штуки, членомъ академіѣ штукъ красныхъ у Вѣдни, Берлинѣ, академія Рафаела въ Урбіно, товариства наукового въ Бѣлградѣ, почетнымъ членомъ товариства приятелѣвъ наукъ въ Познани, почетнымъ горожаниномъ мѣстъ Кракова, Львова, Перемышля, Стрыя, Станіславова, Бережанъ и т. д. Такожь и по смерти не забувають Поляки на свого великого и заслуженого земляка та старають ся о скôлько ихъ силъ почтити его достойнымъ похороном. Мѣжь иншими ухвалила оногды рада мѣста Львова: зложити срѣбный вѣнецъ на домовинѣ покôйного, выслати 15 членôвъ рады на похоронъ; устроити богослуженє въ день похорону и запросити до спôвучасти: Товариство музичне „Ехо“, „Лютню“, а корпораціѣ и молодѣжь шкôльну запросити на се богослуженє а также вôзвати купцѣвъ, щобы пôдчасъ богослуженя позамыкали склепы; вкôнци ухвалено дати 3000 зр. на памятникъ, котрый має стануть въ Краковѣ. — Оріґінально заманіфестують ся на похоронѣ польскй малярѣ. Они ухвалили одноголосно зложити на домовинѣ вѣнецъ, уложеный зъ палетъ малярскихъ и долотъ рѣзьбарскихъ. Кожда палета буде пôдписана властителемъ. Буде се величавый и оріґінальный вѣнецъ. На похоронѣ мають промовляти ґр. Стан. Тарновскій, кс. Хотковскій, директоръ Вл. Лущкевичъ и маляръ Тетмаєръ. — По причинѣ смерти Я. Матейка выслали руско-народнй товариства на руки президента Кракова Фрідлайна таку кондоленційну телеґраму: „Руско-народнй товариства Просвѣта, Руска Бесѣда, Наукове имени Шевченка, Педаґоґічне, Народна Рада, Львôвскій Боянъ, Клюбъ Русинокъ Зоря и Ватра“ пересылають заявлене щирого жалю зъ причины смерти славного артиста Яна Матейка, котрый, будучи великимъ патріотомъ польскимъ бувъ такожь щирымъ прихильникомъ Русинôвъ“ и высылають дра Савчака делеґатомъ на похоронъ. Впреосв. Митроп. С. Сембратовичъ выславъ вôдъ себе родинѣ Я. Матейка таку телеґраму: „Прошу приймити слова найглубшого спôвчутя зъ причины страты незабутнои памяти артиста Яна Матейка. Нехай Богъ усмирить тяжкій бôль и удѣлить потѣхи засмученôй родинѣ!“

— **Огнѣ.** Въ Белейовѣ въ повѣтѣ долиньскôмъ згорѣли загороды Вайденфельда и сусѣда его Гриньшина. Шкода выносить 2600 зр., а була обезпечена на 800 зр. Огонь повставъ зъ браку комина. — Въ ночи зъ дня 22 на 23 жовтня с р. навѣстивъ громаду Книгининъ два разы огонь. О пôвночи выбухъ огонь на обôйстю Федя Приходна; вôдъ того огню погорѣвъ Ф. Приходнъ, Иванъ Паланюкъ, Иванъ Гурикъ, Михайло Сенґе, Катерина Андрушишинъ и Яковъ Бавхъ; а въ двѣ годины потôмъ выбухъ огонь на обôйстю Миколы Пасиньского, вôдъ котрого погорѣвъ ще Яковъ Ткачукъ. Шкода выносить 6.500 зр. и була обезпечена. Огонь бувъ мабуть подложеный. — Въ Стохинѣ въ старомѣскôмъ повѣтѣ вôдъ зле погашеныхъ свѣчокъ занявъ ся огонь въ церкви и она згорѣла зовсѣмъ; тôлько декотрй приряды церковнй вырятовано. Шкода выносить до 2.800 зр., а була обезпечена на 1000 зр.

— **Зъ Грусятичь** въ бобрецкôмъ повѣтѣ пишуть намъ: Дня 26 м. м. передъ полуднемъ выбухъ у нашôмъ селѣ огонь въ пасѣцѣ Гриня Могилы; вôдъ того огню згорѣло цѣле его господарство, вартости 3.500 зр., обезпечене тôлько на 700 зр. Досыть заможный чоловѣкъ зôйшовъ такъ зовсѣмъ на бѣду. И ще оденъ дôмъ, власнôсть Ивана Розенштока, такожь згорѣвъ. Зôдки огонь взявъ ся въ пасѣцѣ, напевно не знати, але здає ся, що то пятилѣтный сынокъ Євдохи Могилы, жѣнки Гриня, пôдпаливъ солому въ пасѣцѣ, а що найгôрше, и самъ згорѣвъ въ тôмъ огни. Тѣло нещасного дитины, на вуголь спалене, найдено коло пасѣки.

— **Холера.** Дня 5 с. м. лѣчило ся хорыхъ 17, дня 6 с. м. прибуло новыхъ хорыхъ 4, выздоровѣло 4, померла 1 особа, отже лѣчить ся ще 16.

— **Невинно посудженый судя присяжный.** Нашй читачѣ може пригадують собѣ справу увязненя Симхе Доригельма, що бувъ судьею присяжнымъ у справѣ Фляйшмана, обжалованого о крадѣжь. Було то 30 мая и тогды оденъ зô свѣдкôвъ Бельфъ, волоцюгъ, збрехавъ передъ судомъ такъ: що, каже, Доригельмъ напавъ его на улици и при людяхъ сказавъ: кобы у мене сила, я бы застрѣливъ тебе, бо ты людей въ нещастє вопхавъ. Вийшло зъ того таке, що нибы то судя присяжный хотѣвъ, абы свѣдокъ свѣдчивъ ложно та грозивъ ему. Заразъ Доригельма увязнено. Сими днями була розправа, по котрôй увôльнено Доригельма. Показало ся, що Бельфъ бувъ одинокимъ свѣдкомъ цѣлои подѣѣ, а вѣрити ему не можна дуже, бо его самого знають люде якъ фальшôвника грошей и ласого на чуже добро.

Штука, наука и лїтература.

— **Въ рускôмъ театрѣ** выставлено въ нед. въ друге народну штуку: Крути та не перекручуй, Мирного и Старицького. Вôдограно еѣ такъ само вдатно, якъ и за першимъ разомъ. Мы бы тôлько звернули увагу режисеріѣ на се, що одежа Дунѣ въ порôвнаню до одежѣ еѣ жениха Грицька занадто паньска, або, якъ хто хоче, Грицько мôгъ бы собѣ справити красшу одежу; вôнъ же богацкій сынъ... Публики не було надто богато.

— **О. Василь Чернецкій,** парохъ въ Сѣлци белского, выдавъ послѣдными часами такй книжочки: Лѣтопись монастыря оо. Василіянъ въ Кристинополи вôдъ его основаня 1763 до 1890. О сѣй праци высказавъ ся Kwartalnik historyczny (рôчникъ 4, зошитъ 3), дуже прихильно. Книжочка коштує 20 кр.; дохôдъ на фондъ вдôвъ и сиротъ епархіѣ перемыскои. — Вôдтакъ цѣкавй суть его Звѣстки о старинôмъ мѣстѣ Белзѣ. Ся книжочка коштує 10 кр., дохôдъ призначеный на народнй цѣли. Суть то безпретенсіональнй матеріялы историчнй, котрй фаховому историкови можуть дуже придати ся. Недавно написавъ о. В. Чернецкій про „Пацлавъ и чудотворну св. Икону Матери Божои въ церкви пацлавской.“ Всѣхъ, що чували про великй вôдпусты въ Пацлавѣ, мѣсцевости званôй звычайно Кальварією пôдъ Перемышлемъ може ся брошурка заинтересувати.

Телеграмы.

Вѣдень 8 падолиста. Авдієнція ґр. Таффого у Є. Вел. Цѣсаря тревала двѣ годины, а Монархъ выѣхавъ опôсля до Шенбруна.

Будапештъ 8 падолиста. Президентъ міністрôвъ Векерле и мін. Тіша выѣхали до Вѣдня.

Берлинъ 8 падолиста. При выборахъ до сойму выбрано на 358 звѣстныхъ вже результатôвъ 122 консерватистôвъ, 51 вольно-консервативныхъ, 66 націоналъ-ліборалôвъ, 80 зъ партіѣ центра, 12 зъ вольнодумнои партіѣ народнои, 5 зъ вольнодумнои спôлки, 2 Данцѣвъ, 16 Полякôвъ, 2 зъ союза рôльникôвъ, 1 Вельфа и 1 дикого.

Парижь 8 падолиста. Двацять и пять соціялістичныхъ послôвъ ухвалило утворити въ парляментѣ окрему ґрупу и домагати ся повнои амнестіѣ та поставити интерпеляцію въ справѣ страйкôвъ въ Па де Кале.

Бѣлградъ 8 падолиста. Въ Нишу арештовано посадника и кôлькохъ радныхъ мѣста за надужитя въ справѣ громадскôй и нарушене майна громадского.

Надôслане.

де кораблѣ можуть собѣ набрати вугля въ дальшу дорогу, то й торговля вуглемъ єсть тутъ найбôльша. Вечерами буває мѣсто дуже оживлене. Ресторації та каварнѣ бувають набитй людьми изъ всякихъ сторôнъ свѣта. Особливо оживленй бувають каварнѣ, де гостѣ при кавѣ и „аква ардієнте“ (горѣвка) прислухують ся спѣвови андалюзійскихъ дѣвчатъ та придивляють ся ихъ танцеви, званому „фляменко“ и приплескують до него въ долонѣ або выкрикують ollah! ollah!

Гора ґібральтарска, якъ вже сказано, звала ся давнѣйше Кальпе и становила давнѣйше разомъ зъ Альвою (теперѣшною Цевтою) на африканьскôмъ побережу т. зв. стовпы геркулесовй. Коли Арабы въ 711 роцѣ дня 28 цвѣтня впали до Испаніѣ, выставивъ тутъ полководецъ калифа Валида, Тарікъ, крѣпость, котра мала забезпечити перехôдъ его народу зъ Африки до Испаніѣ, и назвавъ еѣ горою Таріка, Джебель-аль-Тарікъ. Ажь въ 1302 роцѣ удало ся кастильскому королеви Фердинандови II. вôдобрати Арабамъ, званымъ въ Испаніи Маврами, назадъ ту крѣпость, але вже въ 31 лѣтъ взяли еѣ були знов Арабы. Наконецъ въ 1462 за короля Генриха IV. вôдобравъ еѣ Арабамъ на вѣки князь Медіна-Сідонія, а Ґібральтаръ дôставъ ся вôдтакъ пôдъ власть королѣвъ Кастиліѣ и Леона. Цѣсарь Кароль V. велѣвъ опôсля маврійску крѣпость переробити и укрѣпити на ново на ладъ европейскій.

Въ часъ испаньскихъ воєнъ о наслѣдство вôдобрали були Анґлійцѣ Испанцямъ ту крѣпость. Анґлійска фльота пôдъ командою адмірала Рука (Rook) явила ся дня 21 липня 1704 р. на ґібральтарскихъ водахъ и выслала малый але хоробрый вôддѣлъ войска, въ силѣ около 1800 анґлійскихъ и голяндскихъ воякôвъ и тй взяли крѣпость дня 4 серпня несподѣванымъ приступомъ. Король Филипъ V. выславъ тогды 10.000 войска сухопутемъ на Ґібральтаръ, а рôвночасно явило ся на мори пôдъ мѣстомъ 24 кораблѣвъ военныхъ. Испанцямъ однак жь не удало ся взяти крѣпости, бо зъ одной стороны побивала ихъ сильно залога мѣста пушками, а зъ другои стороны давала залозѣ велику помôчь анґлійско-голяндска фльота. По мирѣ въ Утрехтѣ въ 1714 р. стали Анґлійцѣ панами въ Ґібральтарѣ и вôдъ тои поры взяли ся всѣми силами укрѣпляти мѣсто и гору такъ, щобы еѣ нѣхто вже не мôгъ взяти. Ще два разы пробовали Испанцѣ вôдобрати Ґібральтаръ Анґлійцямъ; послѣдный разъ въ 1779 р. та обступили були мѣсто вôдъ стороны сушѣ и вôдъ моря. Крѣпость держала ся однакожь черезъ три роки и не помогли нѣчого навѣть плываючй испаньскй батеріѣ. Ажь наконецъ въ 1783 р. станувъ межи Испанією а Анґлією миръ, котрый остаточно забезпечивъ Анґліи посѣдане Ґібральтару и вôдъ сеи поры єсть вôнъ безъ перервы въ рукахъ Анґлійцѣвъ, хочь мусѣвъ ще кôлька разôвъ выдержати облогу, але вже лишь вôдъ стороны сушѣ.

(Дальше буде).

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Крехочецкій

AU BON MARCHÉ

PARIS. NOUVEAUTES Maison Aristide BOUCICAUT **PARIS.**

Дешева а ретельна **услуга** — *отсе* **постойна засада** *фірмы* **AU BON MARCHE.**

Дôмъ **AU BON MARCHE** посѣдає незвычайно богати запасы, а задля добôрности и доброты всѣхъ своихъ товарôвъ, якъ также задля **приступности своихъ цѣнъ** приносить безперечно узнаня гôдни користи.

Маґазины тоти суть найбôльши, найлучше уладжени въ цѣлôмъ свѣтѣ и належать въ **Парижи** *до однихъ изъ* **гôдныхъ звидженя** *будынкôвъ.*

Катальоґи, взôрцѣ, альбумы, якъ также моделѣ готовыхъ товарôвъ высылає ся на жадане **франко.**

Высылка товарôвъ вôдбуває ся до всѣхъ частей свѣта.

Корреспонденція вô всѣхъ языкахъ.

Посылки вартости почавши вôдъ **25 франкôвъ** (крôмъ меблѣвъ и пльомбованыхъ товарôвъ) высылають ся при матеріяхъ за додаткомъ 15% вôдъ кождого метра, а при иншихъ товарахъ за додаткомъ 20% — **безъ оплаты порта и цла.**

Дôмъ **AU BON MARCHE** має якъ въ Франція такъ и за границею филіи або заступникôвъ и просить своихъ купуючихъ стеречи ся передъ купцями, котри послугують ся єго фірмою, щобъ публику впровадити въ блудъ. 119

Бюро дневникôвъ и оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львовѣ

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонаментъ на всѣ дневники

по цѣнахъ оригінальныхъ.

Всѣ приборы

для аматорôвъ и фаховыхъ фотографôвъ

именно:

паперъ альбуміновый, целюидиновый, течѣ, шкла, хемікалія найдешевше купити можна впростъ у заступникôвъ фабрикъ найбôльшихъ

ГАМЕЛЬ и ФАЙҐЕЛЬ

Львôвъ, ул. Коперніка 21.

АЛЬБИНЪ КРАЄВСКІЙ

Вѣдень

IV. Wiedener Hauptstrasse 51.

Перший народный дôмъ комісовый а предприємство посылкове поручає и достарчає

!!!ВСЬО!!!

чого лише хто схоче и що въ объємъ торговлѣ и промыслу входить.

Цѣнники на жадане высылає **gratis.** 120

Добрымъ и пильнымъ

ОСОБАМЪ

надає ся способнôсть черезъ принятє одного малого легкого до выконаня **заступства мати красный дохôдъ.** 121

Оферты вôдъ: „Tüchtig" до експедиції анонсôвъ Schalek Wien I.

ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЇ

поручає

найновѣйше патентоване начинє кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емалією.

До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ

площа Бернардиньска и у всѣхъ бôльшихъ торговляхъ зелѣза.

Поручає ся 9

торговлю винъ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.